Lovtidende A

2023

Udgivet den 20. juni 2023

13. juni 2023. Nr. 812.

Bekendtgørelse af lov om mark- og vejfred

Herved bekendtgøres lov om mark- og vejfred, jf. lovbekendtgørelse nr. 2154 af 16. december 2020, med de ændringer, der følger af lov nr. 845 af 10. maj 2021 og § 4 i lov nr. 1177 af 8. juni 2021.

Kapitel I

Almindelige bestemmelser

§ 1. Enhver er pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på sit eget.

Stk. 2. Under husdyr henregnes pelsdyr, som er opdrættet i fangenskab, og tamkaniner. Såfremt et i fangenskab opdrættet pelsdyr undslipper og ikke indfanges inden 2 måneder, anses det som vildt. Afkom, der følger moderdyret, er underkastet de for dette gældende bestemmelser.

Stk. 3. Loven omfatter ikke hunde.

§ 2. Det ansvar, som efter denne lov er forbundet med, at husdyr kommer ind på anden mands grund, indtræder også, når husdyr kommer ind på en dets ejer tilhørende ejendom, hvorover en anden har udelukkende brugsret.

Stk. 2. Som besidder benævnes i denne lov enhver, der holder husdyr, uanset om ejendomsretten over disse tilkommer en anden.

Stk. 3. De i nærværende lov for veje givne bestemmelser omfatter tillige gader, pladser og stier.

Kapitel II

Erstatning for skade forvoldt af husdyr, herunder særligt om forsikring og erstatning for skade forvoldt af løsgående heste

§ 3. Kommer et husdyr uden hjemmel ind på anden mands grund, skal dyrets besidder erstatte den skade, dyret forvolder ved at nedtræde, afbide eller fortære afgrøder, beplantning eller bevoksning, beskadige hegn eller vandløb, oprode eller sammentræde jordbunden. Samme regel gælder om skade, dyret forvolder ved at angribe et andet husdyr eller på anden voldelig måde tilføje det legemsbeskadigelse.

Stk. 2. Erstatning kan dog ikke kræves, hvis skaden er fremkaldt med forsæt eller uagtsomhed af skadelidte selv eller af en person, han har ansvar for. Er der skyld på begge sider, afgøres det efter fejlenes beskaffenhed, om erstatningen skal nedsættes eller helt bortfalde.

Stk. 3. Om erstatningskravets gennemførelse gives der regler i kap. VII.

§ 4. Det ansvar for skade voldt af husdyr, som kan påhvile andre end besidderen, berøres ikke af nærværende lov. Det samme gælder besidderens ansvar for skade, som ikke omfattes af erstatningsreglen i § 3, stk. 1.

§ 4 a. §§ 3 og 4 finder ikke anvendelse for skade forvoldt af løsgående heste, der er omfattet af §§ 4 b - 4 d.

§ 4 b. Ejeren af en hest er forpligtet til at erstatte den skade, hesten forvolder, når den er løsgående. Har skadelidte medvirket til skaden, kan erstatningen dog nedsættes eller bortfalde.

Stk. 2. Det påhviler ejeren af en hest at tegne forsikring, der dækker ansvaret i henhold til stk. 1. Forsikringsselskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte for erstatning efter stk. 1. Heste, der holdes af det offentlige, er undtaget fra forsikringspligten.

Stk. 3. Med bøde straffes den, der undlader at tegne en forsikring efter stk. 2.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri[1)] kan fastsætte nærmere regler om forsikringspligtens gennemførelse.

§ 4 c. Bestemmelser i anden lovgivning om objektivt ansvar for skade forvoldt af løsgående heste, som påhviler hestens ejer eller andre, finder ikke anvendelse, hvis der kan pålægges ansvar i medfør af § 4 b, stk. 1.

§ 4 d. Anlægger skadelidte sag mod forsikringsselskabet, skal selskabet tilsige ejeren af hesten til ethvert retsmøde med det varsel, som efter retsplejelovens § 175 gælder for vidner i borgerlige sager. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om reglerne i stk. 2.

Stk. 2. Enhver person, der tilsiges efter stk. 1, kan ved at fremsætte begæring herom til retsbogen indtræde som part i sagen. Indtræder den pågældende ikke, er afgørelsen af erstatningsspørgsmålet ved dom eller forlig bindende for vedkommende.

DC000326

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Landbrugsstyrelsen, j.nr. 21-010-000013

Kapitel III

Optagelse af husdyr

§ 5. Enhver er berettiget til selv at optage eller lade optage fremmede husdyr, som uden hjemmel færdes løse på hans grund.

Stk. 2. På veje kan optagelsesretten udøves af den, hvem vedligeholdelsen påhviler. Såfremt vejen er åben for almindelig færdsel, kan optagelsesretten tillige udøves af politiet.

Stk. 3. På jernbanearealer kan optagelsesretten udøves af de i banens tjeneste stående personer og af politiet.

Stk. 4. På fredede sandflugtsstrækninger kan optagelsesretten udøves såvel af grundens ejer eller bruger som af vedkommende sandflugtsbetjent.

§ 6. Ved optageren, hvem dyret tilhører, skal han snarest muligt og senest inden 24 timer, efter at optagelsen har fundet sted, tilstille denne - eller en til hans husstand hørende voksen person - underretning herom.

Stk. 2. Ved optageren ikke, hvem dyret tilhører, skal anmeldelse om optagelsen inden samme frist ske til sognefogeden, hvis en sådan findes, og ellers til politiet - der snarest muligt foranlediger optagelsen bekendtgjort, jf. dog stk. 3 og § 9, stk. 3. Udgifterne herved vil være at refundere af den, hvem dyret tilhører.

Stk. 3. Stk. 2 gælder alene for ejermærkede katte.

Stk. 4. Undlader optageren at foretage underretning og anmeldelse i overensstemmelse med reglerne i stk. 1 og 2, skal optageren erstatte det ved afsavnet af dyret forvoldte tab.

§ 7. Optageren er bortset fra det i § 6, stk. 4, og § 18, stk. 3, 1. pkt., omhandlede tilfælde berettiget til at gøre optagne dyrs udlevering afhængig af, at der betales ham erstatning for forvoldt skade eller sikkerhedsstillelse herfor. Sikkerhedsstillelse kan ske hos vurderingsmændenes formand, der fastsætter dennes art og størrelse, såfremt enighed herom ikke kan opnås mellem parterne.

Stk. 2. Den, som lægger hindringer i vejen for udøvelsen af den i stk. 1 omhandlede ret til at tilbageholde et optaget dyr, straffes efter straffelovens § 293, stk. 2.

§ 8. Optageren er pligtig at fodre og passe det optagne dyr forsvarligt.

§ 9. Afhentes et optaget dyr ikke inden 24 timer, efter at dets besidder eller en til dennes husstand hørende voksen person af optageren har modtaget underretning om optagelsen, eller inden 3 dage efter at optagelsen er bekendtgjort, skal dyret bortsælges mod kontant betaling ved offentlig auktion efter forudgående bekendtgørelse med mindst 3 dages varsel. Dog skal dyr, der må formodes at indbringe mere ved slagtning end ved salg ved auktion, afhændes til et nærliggende slagteri eller slagtehus. Såfremt der ved auktionen ikke fremkommer noget rimeligt bud, skal auktionen standses og dyret afhændes efter regler, som fastsættes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, jf. § 12.

Stk. 2. Auktionen afholdes af sognefogeden, hvis en sådan findes og ellers af politiet. Auktionerne er gebyr- og afgiftsfri.

Stk. 3. Skønner sognefogeden eller politiet - at det optagne dyr er af så ringe værdi, at udgifterne til bekendtgørelse om dyrets optagelse og afhændelse overstiger salgsværdien, bliver dyret uden forudgående bekendtgørelse og auktion optagerens ejendom.

Stk. 4. Katte, som ikke er ejermærkede, eller som ikke afhentes inden fristen på 24 timer, bliver umiddelbart optagerens ejendom.

§ 10. Af det ved afhændelse i henhold til § 9, stk.1, indkomne beløb afholdes forlods de med bekendtgørelserne og salget forbundne udgifter. Derefter fyldestgøres optagerens erstatningskrav, for så vidt dets størrelse er fastslået.

Stk. 2. Eventuelt overskud tilfalder statskassen, medmindre den dertil berettigede inden 3 måneder efter bortsalget kræver beløbet udbetalt. Fører optageren sag om erstatning for skade, som dyret har forvoldt under ophold på optagerens grund, bevarer han dog retten til at få dækning af beløbet indtil 1 måned efter, at der er afsagt endelig dom.

Stk. 3. Såfremt det indkomne beløb ikke dækker optagerens ovennævnte fordring, kan optageren kræve det udækkede beløb betalt af dyrets tidligere besidder.

§ 11. Hvis optageren ikke har rimelig mulighed for at have de i § 5 optagne dyr i pleje, kan de afleveres til vedkommende sognefoged, hvis en sådan findes, og ellers til politiet, der i så fald indtræder i optagerens rettigheder og pligter efter dette kapitel.

Stk. 2. Sognefogeden eller politiet afholder udgifterne til foder og pasning af dyret, men kan kræve beløbet refunderet af besidderen.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 9 og 10 skal iagttages, dog skal sognefogedens eller politiets udgifter til foder og pasning dækkes forlods af afhændelsesbeløbet.

§ 12. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere bestemmelser om optagne dyrs afhændelse, herunder fastsætte særlige salgsmåder for dyr, som ikke kan ventes at indbringe deres fulde værdi ved de i § 9 nævnte salgsmåder.

Kapitel IV

Ufredsbøder, uvane husdyr m.v.

§ 13. Når husdyr, der er til væsentlig gene, uden hjemmel færdes løse på fremmed grund, kan besidderen straffes med bøde.

Stk. 2. For dræbte eller beskadigede dyr skal der ikke betales bøde.

§ 14. Uvane husdyr, løsslupne pelsdyr, tamkaniner, fjerkræ og omstrejfende katte har den optagelsesberettigede ret til på forsvarlig måde at fjerne fra sin grund og skal ikke betale erstatning, hvis dyret herved kommer til skade eller omkommer. Besidderen af dyret kan kræve det beskadigede eller dræbte dyr udleveret mod betaling af erstatning for den skade, der er forvoldt.

Stk. 2. Nedskydning eller anden direkte på drab af dyret sigtende fremgangsmåde må dog kun anvendes, når dyrets besidder i forvejen inden for det sidste år er advaret, jf. dog

stk. 3. Er besidderen ukendt, kan advarsel indeholdende en kort beskrivelse af det pågældende dyr ske gennem et på egnen udbredt dagblad. Advarsel er ikke nødvendig, hvis dyret angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom.

Stk. 3. Nedskydning eller anden direkte på drab af katte og tamkaniner sigtende fremgangsmåde må ikke foretages, medmindre dyret angriber andre husdyr eller frembyder nærliggende fare for person eller ejendom.

Stk. 4. Med hensyn til dræbte eller beskadigede dyr skal bestemmelserne i §§ 6, 8, 9 og 10 vedrørende optagne dyr iagttages i den udstrækning, de er anvendelige.

Kapitel V

Tøjring og græsning m.v.

§ 15. Husdyr må ikke græsse eller tøjres på de offentlige veje hørende arealer eller tøjres så nær herved, at de kan nå ind derpå. Dog kan vedkommende sogneråd med politidirektørens samtykke tillade græsning med køer eller geder på arealer henhørende til lidet befærdede kommunale bivej.

Stk. 2. På marker, der grænser til offentlige veje, må tyre over 1½ år og uvane kreaturer kun græsse, såfremt de er forsvarligt tøjret eller marken frahegnet vejen på betryggende måde.

Stk. 3. Tilsvarende bestemmelser kan i politivedtægten fastsættes for private veje, der er åbne for almindelig færdsel.

Stk. 4. Overtrædelse af de i stk. 1 og 2 fastsatte bestemmelser straffes med bøde.

§ 15 a. § 15, stk. 1-3, finder ikke anvendelse i en naturnationalpark omfattet af en tilladelse efter lov om naturbeskyttelse.

§ 16. Den, som uden hjemmel tøjrer eller driver husdyr ind på fremmed grund eller skaffer dem adgang hertil ved at åbne led eller andet lukke, eller som tøjrer dem så nær ved naboens grund, at de kan nå ind på denne, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, som uden hjemmel driver fremmede husdyr ind på sin grund, straffes med bøde.

Stk. 3. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, som uberettiget med forsæt løser anden mands tøjrede husdyr eller åbner bur, fold eller lukket mark, således at dyrene kan komme ud heraf.

Kapitel VI

Færdsel på fremmed grund

§ 17. Den, som uden ejerens tilladelse eller anden hjemmel færdes på anden mands grund eller som færdes ad en privat vej, hvor det ved færdselstavle eller andet lovligt opslag er tilkendegivet, at færdsel eller færdsel af den pågældende art er forbudt, straffes med bøde.

Kapitel VII

Vurderingsforretningerne

§ 18. Ønsker nogen at fremsætte erstatningskrav i henhold til § 3, stk. 1, skal han inden 7 dage, efter at skaden er blevet ham bekendt, begære den vurderet af de i § 21 nævnte vurderingsmænd.

Stk. 2. Begæringen rettes til formanden for vurderingsmændene, der samtidig så vidt muligt skal underrettes om navn og bopæl på besidderen af de dyr, der har forårsaget skaden.

Stk. 3. Undlader skadelidte at lade skaden vurdere som fastsat i stk. 1 og 2 uden med dyrets besidder at have truffet overenskomst om erstatningens størrelse eller om dens fastsættelse på anden måde, bortfalder ethvert krav mod dyrets besidder på erstatning for de i § 3, stk. 1, omhandlede skader. Dette gælder dog ikke, såfremt det ved dom fastslås, at skaden er voldt i ond hensigt eller ved grov hensynsløshed.

§ 19. Når skaden er vurderet og det findes godtgjort, hvem der var det skadevoldende dyrs besidder, afgør vurderingsmændene ansvarsspørgsmålet ved en kendelse, der tillige fastsætter, hvorledes der vil være at forholde med hensyn til omkostningerne ved vurderingsforretningen.

Stk. 2. Findes det ikke godtgjort, hvem der var det skadevoldende dyrs besidder, vurderes skaden, og skadelidte kan, såfremt dyret afhændes i henhold til § 9, kræve sit erstatningskrav fyldestgjort i overensstemmelse med reglerne i § 10, stk. 1.

§ 20. Vurderingsmændenes afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 21. For hver kommune beskikkes 3 vurderingsmænd til at vurdere de i henhold til § 18 anmeldte skader. Kommunalbestyrelsen kan dog i større kommuner bestemme, at kommunen deles i flere vurderingsdistrikter.

Stk. 2. Vurderingsmændene beskikkes af kommunalbestyrelsen, der tillige bestemmer, hvem der skal fungere som formand.

Stk. 3. Vurderingsmændene er forpligtet til også at udføre vurderinger i nærliggende kommuner eller distrikter, når de der beskikkede vurderingsmænd har lovligt forfald, og det kræves af vedkommende vurderingsformand.

Stk. 4. I stedet for at beskikke de i stk. 1 nævnte vurderingsmænd kan kommunalbestyrelsen bestemme, at de vurderingsmændene tillagte forretninger skal overdrages medlemmerne af det i henhold til lov nr. 259 af 27. maj 1950 om hegn[2)] nedsatte hegnsyn.

§ 22. Vurderingsmændene beskikkes for perioder, der falder sammen med valgperioderne for kommunalbestyrelserne.

Stk. 2. Ingen, der har opnået en alder af 60 år, er forpligtet til at modtage beskikkelse som vurderingsmand. Den, der har fungeret som vurderingsmand i en periode, er ikke forpligtet til at modtage beskikkelse før efter udløbet af en ny periode. Om i øvrigt nogen har gyldig grund til at begære sig fritaget for hvervet, afgøres af kommunalbestyrelsen,

hvis afgørelse kan indbringes for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

§ 23. Den en vurderingsmand meddelte beskikkelse kan tilbagekaldes af kommunalbestyrelsen, hvis afgørelse kan indbringes for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

§ 24. Ingen må deltage som vurderingsmand i en vurderingsforretning, når han

1) selv er part i sagen eller personlig interesseret i dens udfald,
2) er beslægtet eller besvogret med nogen af parterne i op- eller nedstigende linie, eller i sidelinien så nær som søskendebørn eller er en af parternes ægtefælle, værge, adoptiv- eller plejefader eller - moder, adoptiv- eller plejebarn,
3) i henhold til § 23 har indbragt spørgsmålet om tilbagekaldelse af den ham givne beskikkelse for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og dettes afgørelse endnu ikke foreligger.

§ 25. Såfremt en indsigelse mod en vurderingsmands habilitet ikke medfører, at han viger sit sæde, kan spørgsmålet herom indbringes for civildommeren i den pågældende retskreds, hvis afgørelse er endelig.

Stk. 2. Når det straks forlanges, kan i den anledning en kort udsættelse af sagen tilstås.

§ 26. Vurderingsforretningen, der vil være at afholde snarest muligt, efter at begæring herom er fremsat, foretages af formanden og en af denne tilkaldt vurderingsmand. Dog kan formanden, når han under hensyn til skadens omfang eller art finder det påkrævet, bestemme, at alle tre vurderingsmænd skal deltage i forretningen. I ganske særlige tilfælde kan vurderingsformanden tilkalde sagkyndig bistand. Vurderingsmændene fastsætter det den sagkyndige tilkommende vederlag, der henregnes til sagens omkostninger.

Stk. 2. Til vurderingsforretningen indkaldes skadelidte samt så vidt muligt besidderen af de dyr, der har forårsaget skaden.

Stk. 3. I tilfælde af stemmelighed mellem vurderingsmændene er formandens stemme afgørende.

Stk. 4. Viser det sig under vurderingsforretningen, at dyrene har forvoldt nogen af de indkaldte skade, som ikke omfattes af bestemmelsen i § 3, stk. 1, søger vurderingsmændene også at opnå forlig om erstatningen herfor. Kan forlig ikke opnås, affatter vurderingsmændene en beskrivelse af skadens art og omfang, men henviser i øvrigt skadelidte til at gøre sit erstatningskrav gældende ved domstolene.

Stk. 5. Udsættelse af vurderingsforretningen kan indrømmes, når en af parterne ønsker det og vurderingsmændene finder, at vurderingen med større sikkerhed kan foretages på et senere tidspunkt. Er der voldt skade på husdyr, vil disses værdi før skaden dog være at fastsætte allerede på det første møde.

§ 27. Vurderingsforretningerne indføres i en for kommunens regning anskaffet og af kommunalbestyrelsen autoriseret protokol, der opbevares af vurderingsformanden.

Stk. 2. Protokollen underskrives efter hver forretnings afslutning af vurderingsmændene og, hvis forlig opnås, tillige af parterne.

§ 28. For afholdelse af en vurderingsforretning tilkommer der de deltagende vurderingsmænd et vederlag. Skadelidte er pligtig til forskudsvis at udrede disse vederlag.

Stk. 2. Udskrift af vurderingsprotokollen meddeles af formanden mod et vederlag. Udskrifterne skal være afsendt, senest 3 dage efter at de er bestilt. Vederlaget kan kræves betalt forud.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om vederlag til vurderingsmænd, herunder om vederlags størrelse.

§ 29. De af kommunalbestyrelsen i Københavns Kommune trufne afgørelser kan ikke indbringes for højere myndighed.

§ 30. Protokoller, begæringer, udskrifter og andre udfærdigelser angående vurderingsmændenes forretninger er stempelfri.

Kapitel VIII

Lovens ikrafttræden m.m.

§ 31. Den i § 7, stk. 2, omhandlede forseelse er undergivet privat påtale.

Stk. 2. Overtrædelse af de i §§ 13, 16 og 17 fastsatte bestemmelser påtales kun efter den forurettedes begæring. Dog kan offentlig påtale finde sted også uden sådan begæring i de i § 13 og § 16, stk. 3, omhandlede tilfælde, når almene hensyn kræver det.

Stk. 3. De i § 4 b, stk. 2 og 3, og § 15 omhandlede forseelser er undergivet offentlig påtale.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 32. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri træffer de nærmere bestemmelser vedrørende lovens gennemførelse.

§ 33. Denne lov gælder ikke for Færøerne.[3)]

Stk. 2. Loven træder i kraft den 1. juli 1953. Fra samme tidspunkt ophæves § 18, stk. 1, 1. pkt, i lov af 29. marts 1867 angående sandflugtens dæmpning m.v. og lov nr. 53 af 25. marts 1872 om mark- og vejfred.

Stk. 3. (Udelades)

Lov nr. 845 af 10. maj 2021 (Videreformidling af optagne katte)[4)] indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Lov nr. 1177 af 8. juni 2021 (Adgang til at etablere naturnationalparker og obligatorisk digital kommunikation m.v.)[5)] indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 6

Stk. 2. (Udelades)

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2021.

Landbrugsstyrelsen, den 13. juni 2023

Lars Gregersen

/ Dorthe Nielsen

1) Ved kongelig resolution af 19. november 2020 blev der oprettet et Ministerium for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og sager vedrørende landbrug, herunder økologi, fødevaresikkerhed, fødevaresundhed og fødevareforsyning, dyrevelfærd, og fiskeri blev henlagt til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, jf. bekendtgørelse nr. 1946 af 25. november 2020 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

2) Lov nr. 259 af 27. maj 1950 om hegn med efterfølgende ændringslove er sammenskrevet ved lovbekendtgørelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 363 af 5. april 2019 af lov om hegn.

3) Lov om mark- og vejfred finder ikke anvendelse for Grønland, jf. Statsministeriets cirkulære nr. 176 af 19. oktober 1954. Loven er vedtaget den 31. marts 1953, og er således vedtaget inden den ved grundlovsrevisionen af 5. juni 1953 gennemførte ændring i Grønlands statsretlige stilling, før hvilken love alene gjaldt for Grønland, hvis dette udtrykkeligt fremgik af lovteksten.

4) Lovændringen vedrører ændring af § 6, stk. 2, 1. pkt., og § 7, stk. 1, 1. pkt., og indsættelse af § 6, stk. 3, hvorefter stk. 3 bliver stk. 4, og § 9, stk. 4.

5) Lovændringen vedrører indsættelse af § 15 a.